

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házas hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidőre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

# TISZÁNTÚL

## POLITIKAI NAPILAP

Még jelenik minden nap a hétig és  
szombat utáni napok kivételévelBeszerzési és kiadóhivatal:  
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A szerkesztőség kóriratok visszaszedésén  
vagy megőrsésére nem vállalkozik.Előzetesek és hirdetések a  
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, január 7.

### A liferánsok.

Az osztrákok elővették a hadügyi kérdéseket. Nem a copfról beszéltek, a melyet jó volna eltüntetni valahára. Nem is arról, hogy napról-napra huzzák-halasztják a hadsereg sokat feltett egységének kikerülhetlen megbontását, azalatt pedig a hadsereg harcképessége napról-napra elmarad a többi államok mögött. Mit érdekli, hogy a derék fiuk, a nemzet virága, a legénység ide s tova védtelenül áll a többi állam hadseregeinek összehasonlíthatlanul jobb fegyvereivel szemben? Ez mellékes. Aktuális a liferánsok ügye.

A liferánsok! Ezek voltak az osztrák armádia döntő és diadalmas tényezői mindenkor; egyuttal a német vezényszó legbuzgóbb pártolói.

A liferánsok tudnák megmondani, miért érkeztek a világ legjobb katonái, a magyarok a döntő csaták mezejére éhesen, rongyosan, lőszer nélkül? Hogyan változtak a konzervek élvezhetlenné, a felszerelések rossz lim-lommá, a löszerek nem lövő szerekké? Hogyan tévedtek el egész gulyák és tüntek el nyomtalanul? 1859-ből, 1866-ból, de még a boszniai

hadjárathból is sok véres lapot ki lehetett volna tépni, ha nem írják azokat tele az osztrák liferánsok. Ezeket dédelgeti most az osztrák delegáció.

Pedig hát elég volt nekik, a mit eddig össze-szereztek. Mennyi keservesen kiizzadt magyar adófillér épült bele a tisztessége árán meggazdagodott osztrák liferánsok palotáiba! Folytatni akarják, addig, míg össze nem roppan vagy Magyarország, vagy a hadsereg? Csak a liferánsok zsebe ne horpadjon be?

Az az egyezés, a melyet a magyar kereskedelmi kormány bemutatott, a magyar engedékenységet legvégső határát jelenti. Már ott is többet adunk az osztráknak, mint a mennyire bennünket akár a jogosság, akár a méltányosság kötelezhetne. A mi ezen túl való követelés, az már a jóhiszeműség határát is túllépi.

Az már csak arra való, hogy a hadsereg tovább is az eddigi dicstelen szerepet játssza. Éhes, rongyos, rosszul legyvert katonák tudatlan és öntelt vezérek kezében: ez a mi hadseregünk a háboruban. Gépies, lélekölő formalizmusban elgyötört alantasok, sablonokban kiváló vezetők: ez a hadsereg békében.

Kinek van ebből haszna? Háboruban és békében egyaránt. Csak a liferánsnak. A nemzet és hadsereg érdekeit egyaránt

szolgálja tehát a kereskedelmi kormány erélye, a melylyel az osztrák tulkövetéseknek ellene szegül.

Csakhogy a mikor az osztrák liferánsok tetteit óvó példaként leolvassuk a történelem lapjairól, óvakodjunk, nehogy a Lajthán innen ugyanannak a fajtanak csináljunk melegágyat.

A magyar részre biztosított szállítások ne egy-két dúsgazdag liferánsbáró házáit szaporítsák a Dohány-utcában. Legyen az a pénz a magyar nemzet egyetemének erőssége, fejlődésének emelője, haladásának előmozdítója. Lehetőleg minél több jusson abból a haldokló kis iparosnak, a kisgazdaságnak, a magyar állam fajfentartó erejének.

Nekünk nem kellene az osztrák liferánsok helyett magyar állampolgársággal, talán magyar firmával is felflautozott élősdiék. Azt akarjuk, hogy ha a nemzet tartja a hadsereget, a hadsereg legyen a nemzetnek erőssége. \*

**Közös minisztertanács.** Mint értesülünk, báró Aerenthal közös külügyminiszter elnöklésével a királyi várpalotában közös miniszteri tanácskozás volt, amelyen résztvettek a két miniszterelnök, a két kereskedelmi és földmívelésügyi miniszter, lovag Korytowski osztrák pénzügyminiszter, Sztérynyi kereskedelmi állam-

## „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

### Matróz-halál.

Írta: W. Welker.

A Werna már elveszett. A borzasztó ciklonban a kormányát vesztett hajó ide-oda dobálódzott. Az árbocok le voltak törve és a mentőcsónakok, egynek kivételével, mind elmerültek.

Ebben az utolsó csónakban heten ültek: egy hadnagy, négy matróz és a kapitány két leánya. A hadnagyot is csak úgy a hajánál fogva huzta ki a vízből Jens Klassen, a legöregebb matróz.

Jens kormányzott. A hullámok rettenetesen játszottak a csónakkal. A hadnagy a kormányos mellett ült.

— Majd felváltom! — kiáltott a hadnagy Jens fülébe!

— Dehogy vált föl, — morgott az öreg. — Ha én nem tudok elbánni a csónakkal, ön még úgy sem tud.

A hullám majdnem átcsapott a csónakon. A hadnagy egy árbocba kapaszkodott, a matrózok nem bírtak evezni és a két leány is tel-

jesen kimerült. Ekkor egy hatalmas hullámhegy kidöntötte az árbocot. Lyuk támadt az árboc helyén és a víz a csónakba kezdett folyni.

— Egy kissé több vagy kevesebb sósvíz már nem ijeszt meg, — szólt a hadnagy. Csak bátorság!

De a lyuk mind nagyobb lett, a csónak mind mélyebbre süllyedt. A matrózok levetették csizmáikat, kabátjaikat. Mind a vízbe dobták. Közben pedig a csónaknak hol az egyik, hol a másik oldalára dőltek, hogy az egyensúlyt fenntartsák.

Borzasztó éjszaka után lassan hajnalodott. A kormányos még helyén volt, a hadnagy a a kidőlt árboc helyén állt. Mikor kivilágosodott, a hadnagy örömeiben felkiáltott. A hullám magasra dobta föl a csónakot és miközben a csónak emelkedett, a tengerész földet látott. Szárazföldet, amely jobbfelől huzódott.

Mindenki arcán kigyulladt a reménység. De csak rövid időre. Mert a csónak süllyedt egy sötét hullámvölgybe.

Jens hallotta a hadnagy kiáltását. Körülnézett a csónakban, ahol mind több lett a víz. — Keresgélt valamit a nadrágja zsebében, — hála Istennek, még volt ott egy kis bagó. Azt bedugta a szájába és gondolkodni kezdett.

— Ha nem nyomnék egy métermázsát s ha a csónak ezzel az egy métermázsával könnyebb volna, akkor még lehetne valamit csinálni.

— Hadnagy ur! — kiáltotta aztán Jens hangosan.

A hadnagy odafordult hozzá. Hajadonfövel állt, sapkáját már rég elvitte a szél.

— Hadnagy ur, negyedóra mulva mind a tenger fenekén leszünk.

— Ne nyugtalankodjék, — szólt a tiszt. Ezekre a szegény gyermekekre még jobban rá akar ijeszteni?

— Dehogy, — szólt Jens mosolyogva. Épen bátorítani akarom őket. . . Nézze csak, ha a tengerbe dobnánk kétszáz fontot, el is érhetnék a partot.

— Az lehet, — szólt a hadnagy — de hol az a kétszáz font?

— Pedig egyszerű a dolog, szólt a matróz. — Egyszerű?

— Természetesen. Egyikünk feláldozza magát, hogy a többi megmeneküljön.

A hadnagy krétafehér lett, egész testében remegni kezdett. Azután gondolkodni kezdett, nyugodtan, szenvedély nélkül.

— Igaza van, Jens, — szólt aztán. Ez a

# PEAFF KÁLMÁN

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

**Szigorúan szabott árak mellett.**



titkár és lovag Rössler, az osztrák kereskedelmi minisztérium osztályfőnöke. A tanácskozmány elhatározta, hogy a román és bolgár kormányokkal az új kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat minél előbb megkezdik.

**Polónyi a királynál.** A király tegnap délután egy órakor Polónyi Géza igazságügy-minisztert magánkihallgatáson fogadta, amely egy óra hosszat tartott.

**Kiegészítési tárgyalások.** A Bud. Tud. jelenti: Tegnap délután dr. Wekerle miniszterelnök lovag Korytowski osztrák pénzügyminiszterrel, majd báró Beck osztrák miniszterelnökkel tárgyalt. Ezek a tanácskozások kizárólag az Ausztriával kötendő kiegyezés kérdéseire vonatkoztak. A pénzügyminiszter résztvételéből következtethetünk, hogy a tanácskozások nevezetesen a fogyasztási adók iránt való megegyezést célozták. Az osztrák miniszterek még az este folyamán visszatértek Bécsbe; csupán lovag. Roessler osztrák osztályfőnök maradt még itt hivatalos ügyben.

**A nemzetiségi osztály szervezése**  
A miniszterelnökségen javában folyik a nemzetiségi osztály szervezése. Azokban a helyiségekben helyezik el, ahol eddig a fordító osztály volt. Ezt az osztályt a belügyminisztériumba transzferálták és már végzi is ott a rendes dolgát. A nemzetiségi osztály vezetője hír szerint *Jancsó Benedek* lesz.

**Kossuth nyilatkozata a fiumei anyakönyvvezetéséről.** A Corriera della Sera bécsi tudósítójának Kossuth Ferenc tegnap nyilatkozott arról a konfliktusról, amely a fiumei községi tanács és a magyar kormány

két gyermek volt a kapitányunk legfőbb kincse. Rám bízta őket, én vagyok a barátjuk, a védelmezőjük . . .

— Tudom, — szolt Jens. — S ott van Eberts matróz, akinek szeretője van és azt el kell vennie. Kurtson az anyját tartja el. Jesonak felesége van és két kis gyermeke. Fogjon hát velem kezét és kétszáz fonttal könnyebb lesz a csónak. Isten veled, szép világ!

— Ne bolondozzék! — kiáltott a hadnagy — Itt én vagyok a tisz, én parancsolok! Maradjon a helyén!

— Hadnagy ur, persze, hogy engedelmességeknek kell. De nézze csak, ön fiatal ember. Én pedig öreg, kövér és nehézkes vagyok, senkim sincs ezen a világon. Nekem van a legtöbb jogom a halálhoz . . . A legtöbb jogom, hadnagy ur.

A hullámok veszedelmesen forgatták a csónakot.

— Hadnagy ur, menjen csak, kérem, az én helyemre és mindig jobbra tartson! . . . A következő pillanatban Jens eltűnt a hullámok közt.

A hadnagy remegett az izgalomtól, de nem volt idő az érzékenykedésre.

Mindig csak jobbra tartson! — ez járt az eszében — és csakugyan parthoz is értek. . . . Jens Klassen a tenger fenekén bizonyára sok régi bajtársával találkozott . . . Mert az ember vére nehezebb, mint a víz . . .

közt támadt az állami anyakönyvvezetés miatt.

Kossuth nyilatkozata szerint a magyar kormány semmiféle rendszabályt nem léptetett életbe Fiume ellen, mert a mostani kormány respektálja Fiume autonóm jogait. A kormány egészen törvényes állásponton áll, mikor kívánja, hogy az állami anyakönyvek Fiumében vagy magyar, vagy olasz nyelven vezethetők. Eddig az anyakönyveket kizárólag olasz nyelven vezették, még akkor is, ha magyar ajkú polgárokról volt szó. Ez a szokás azonban a törvény ellenére fogott helyt és divott Fiumében.

**1907. évi I. törvénycikk.** A hivatalos lap tegnapi számában megjelent a bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló királyilag szentesített törvénycikk, mint 1907. évi I. törvénycikk. E törvénycikknek máris megvan a kívánt hatása, mert mint fővárosi tudósítónk értesít, a király asztalán e törvénycikknek hatásként 150 bírói kinevezésről van előterjesztés

**Az osztrák delegáció** ma befejezte tanácskozásait és a delegátusok még az este elutaztak a fővárosból. Ezután már csak a nunciumváltások lesznek a két bizottság közt a határozatok egyöntetű megállapítására, mely célból a magyar delegáció legközelebb plenáris ülést tart.

### Az osztrák delegáció ülése.

Az osztrák delegáció tegnap délelőtt 10 órakor Lobkovitz herceg elnöklete alatt plenáris ülést tartott az 1904. évi zárszámadások tárgyában.

Napirend előtt Schönaich hadügyminiszter válaszolt több interpellációra; köztük Delugen osztrák delegátusnak a két évi katonai szolgálat tárgyában tett interpellációjára azt válaszolta a hadügyminiszter, hogy a két évi szolgálat reformja az új véderőtörvény keretében összes részleteisen ki van már dolgozva. Minthogy azonban ez jelentékeny költségtöbblettel s az ujonclétszám felemelésével jár, azok realizálása bizonyos feltételeket kíván. Míg e feltételek meg nincsenek, addig a két évi katonai szolgálat behozataláról szó sem lehet.

*Monte cuccoli* tengerészeti osztályfőnök a N. Fr. Pr. egy cikkére válaszolt.

Ezután áttértek az 1904. évi zárszámadásokra, melynek tárgyalása során több felszólalás történt.

*Steiner* osztrák delegátus kifogásolta, hogy Plehner számszéki elnök az osztrák bizottság ülésén a zárszámadás tárgyalásakor meg nem jelent, holott a magyar bizottság ülésein jelen volt.

*Lobkovitz* elnök konstatálja, hogy Plehner a magyar bizottság ülésein sem volt jelen mire a zárszámadásokat a delegáció elfogadta.

Ezután Burián pénzügyminiszter és Aehrenthal külügyminiszter válaszoltak több hozzászólásuk intézett interpellációra, mire az elnök a

bizottság ülését délután egy óráig felfüggesztette.

Délután a hadügyminiszterium rendkívüli szükségleteit tárgyalta az osztrák bizottság plenáris ülésben.

*Schwimmer* delegátus bemutatott egy dobozt, melyet az ujonc kap bevonulásakor és mely magában foglalja a katona szükséges kézi szerelékjét. *Schwimmer* 2 korona 60 filléért vette a dobozt Budapesten, holott a hadügyminiszter 6 koronájával számolja el az ilyet.

Sylvester delegátus után *Stein* delegátus a delegáció jelentőségének súlyosodásáról panaszkodik. Kívánja, hogy a hadsereg részére való szállításokban Ausztria 80 százalék és Magyarország 20 százalékig részesedjék, mert a tényleges állapotnak ez felel meg. Vagy legyen külön magyar és külön osztrák hadsereg és mind-egyik állam külön gondoskodik hadseregéről.

Felpanaszolja, hogy a császár befolyást gyakorol a képviselőkre politikai véleményük megalkotásában.

*Lobkovitz* elnök figyelmezteti a szónokot, hogy a korona személyét ne hozza a vitába.

*Stein* figyelmébe ajánlja a hadügyminiszternek az osztrák érdekek hathatósabb védelmét. Kiterjeszkedik arra, hogy a magyar kormány mily hathatósan képviseli a magyar érdekeket, hiszen ünnepi országos pompával hazahozta Rákóczi Ferenc hamvait és most készül szobrot emelni Kossuth Lajosnak, a legnagyobb magyar hazafinak.

Az ülés folyik.

### Előfizetési felhívás.

Fel-felhangzik naponta a közönség panasza a tisztességtelen sajtó ellen. Amely beleavatkozik a magánélet szentélyébe. Amelynek művelői tollal irnak, de revolverrel dolgoznak. És a mely ellen kellene már valamit tenni . . . mondják itt is, ott is.

Kellene tenni és még sem történik semmi. Mert a közönség olyan sajtót kap, amilyet érdemel.

Levegőből a sajtó nem él meg, hanem a közönségből. Ha a közönség botrányhajhász revolverlapokat támogat, hát akkor ne tessék panaszkodni a botrányok, a revolverezés miatt.

Uj év kezdetén jó lesz ezzel számot vetni.

Tizenharmadik évfolyamába lép lapunk. Nehéz idők viharait állottuk ki, de a viharok csak megedzették erőnket, fokozták kitartásunkat, hogy soha egy pillanatra se feledjük a Tiszántul célját, hivatását. Hivatásunk az, ami a tisztességes sajtóé lehet: erős keresztény magyar társadalmat nevelni s annak kezébe jó ujságot adni. A vallásos, erkölcsös, hazafias magyar ember a mi ideálunk, azt szolgálja tollunk immár tizenkét év óta. Ezzel együtt küzdünk, a közérdeket szolgáljuk.

A mikor a sajtó kinövésai a közönségnek nyakára kezdenek nőni, nem lesz szerénytelenség tőlünk, ha egyszerűen multunkra mutatunk. Ami multunk erős záloga jövőnknek.

**Az érmelléki Kereskedelmi és Ipari Részvénytársaság**  
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

Mikor tehát az új év kezdetén a közönség hathatós támogatását kérjük, abban a reményben tesszük, hogy a sajtóra való panaszkodás nem marad üres szó s meglesz az a tanulság belőle, hogy a közönség a maga érdekében is a tisztességes sajtó zászlaja alá áll.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

#### Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.  
Negyedévre — — — — 4 \*

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.  
Negyedévre — — — — 5 \*

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.  
Negyedévre — — — — 6 \*

A »TISZÁNTÚL«  
szerkesztősége és kiadóhivatala.

## UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

\* **Missió Békésszentandrason.** Tegnap ért véget Békésszentandrason a nyolc napig tartott missió. A kath. hívek mély vallásosságukról és hitbuzgóságukról tettek tanúságot a missió alatt, s a templomot állandóan zsúfolásig megtöltötték. Kora reggeltől késő délutánig gyóntak és áldoztak, oly nagy számban, ami példátlan. A 4200 lélek közül több mint 3000-en járultak az Oltáriszentséghez. A hívek hálás köszönetet mondtak a buzgó missionárius atyáknak lankadatlan fáradságukért.

\* **Kossuth a hivatalában.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter tegnap vette át tárcája vezetését. A miniszter délelőtt 10 órakor a kereskedelemügyi miniszteriumba hajtatott, a hol Sztérenyi államtitkár üdvözölte és referált neki miniszteriuma ügyeiről, Kossuth Ferenc egész délelőtt fent volt a miniszteriumban és serényen dolgozott.

\* **Szacsavay-szobor leleplezése.** A Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága által kiküldött Szacsavay-szoborbizottság tegnap délután ülést tartott. Rimler Károly elnöke alatt jelen voltak: dr. Hoványi Géza, Bordé Ferenc, Déry János, Kőszeghy József, dr. Várady Zsigmond, dr. Halász Lajos, dr. Déry Ferenc és Juricskay Barna jegyző. Elnök bejelentette, hogy a Szacsavay-szobrot átvették, az megfelelő, igen sikerült. A szerződésben kikötött méreteknél nagyobb, amit a művész éppen a szobor érdekéből eszközölt. A bizottság javasolja, hogy a város a még hátralévő összeget fizesse ki Margó Ede szobrásznak. Hosszabb eszmecsere után abban állapodott meg a bizottság, hogy ajánlja a közgyűlésnek, miszerint a szobor leleplezését március 15-re tűzze ki s a leleplezési ünnepély előkészítésére, rendezésére küldjön ki egy szűkebb körű bizottságot. A leleplezést csak helyi ünnepély keretében javasolják megtartani.

\* **Megszűnik a vasárnapi postakézés.** A kereskedelemügyi miniszter régi és méltányos kívánságot teljesít most kibocsátott rendeletével, amely szerint a postai küldeményeknek és utalványoknak házhoz való kézbesítését 1907. évi január 15-től kezdve, vasárnapokon beszünteti. Kivételt képeznek a romlandó áruk, amelyeket kézbesítenek. Ezen rendelet egyrészt a postásoknak ad méltányos pihenőt, másrészt elősegíti az üzleti élet teljes vasárnapi munkaszünetét.

\* **Eladták a gázgyárat.** A nagyváradi gázgyár gazdát cserélt, Campbell és társa tulajdonosok eladták az augsburgi társaságnak, amelynek már több gázgyára van Ausztria-Magyarországon. Mint értesülünk az adásvételi szerződést a napokban már alá is irták. Hír szerint az új tulajdonosok a gyár ipari tevékenységét intenzívebben akarják kifejteni. — Nagyváradi városa tehát kiengedte kezéből a gázgyárat, amit elhibázott dolognak tartunk. Mert jóllehet, hogy a városi villamostelep kitűnően prosperál, mégis tagadhatlanul erős konkurrenciát csinál a gázgyár a villamosműnek. Kötelessége lett volna a városi tanácsnak, hogy mindent elkövessen arra nézve, miszerint a gázgyár ne kerüljön idegen kézbe, annál inkább, mert az eddigi tulajdonosok és a gáz itteni vezetőinek előzékenységét ösmerjük, de az új tulajdonosok aligha járnak így el a várossal szemben. Más városokban igyekezett a város első sorban a gázgyárat megváltani, hogy a villamostelep konkurrenciáját megszüntesse. De mi mindég későn ébredünk fel.

\* **Kétféle mérték.** A magyar sajtó hagyományos elfogultságában tudvalevőleg ritka kivétellel kétféle mértékkel mér, a szerint a mint keresztény érdekről, avagy zsidó érdekről van szó. Csak emlékezzünk vissza arra, hogyan traktálták Gyürky és Udvarny eseteit a hazai lapok és mily mohó étvágygyal vetették magukat rá mindenre, ami katolikus. Tényeket koholt, fordított, hasábos cikkeket közölt legalább három alcímmel, becsmérelte a katolikus papságot és hitűkhöz hü világiakat hetek számra, és oly színben tüntette fel a dolgot, mintha a katolicizmus szellemének ez esetekhez köze volna.

Legujabban egy zsidó kereskedő 50,000 korona adósság hátrahagyásával Amerikába szökött. A károsult hitelezők jobbára kiszagdák. Nos erről az esetről a Magyar Estilapnak, a Gyürky és Udvarny esetek lehangosabb ostorozójának csak ennyi szava van:

— *Megszökött kereskedő.* Soproni tudósítónk táviratilag jelenti: Breiner Pál rábakecöllei kereskedő 50,000 korona adósság hátrahagyásával Amerikába szökött. A károsult hitelezők jobbára kiszagdák, akik Breiner ellen megtették a bűnvádi feljelentést. Nincs fölöle mit mondanom. Sapieni sat!

\* **Bomba egy bankban.** Filadélfiaiból jelentik, hogy az itteni North American National bankban tegnap megjelent egy ismeretlen ember és az igazgatótól 5000 dollár kiutalványozását kérte, az igazgató gyanakodván a rendőrségnek telefonozott. Az ismeretlen e közben a pénztárostól is kérte az összeget s mikor az megtagadta, kabátja alól bombát vett elő s a pénztároshoz hajította. A bomba megölte a pénztárost és a segédpénztárost s magát a merénylőt a banképülete kigyuladt. Az elégett bankban lévő letétek 70 millió dollárt meghaladtak.

\* **Inger Szolimán és a szaharai császár.** Jacques Lebaudy, szaharai császár, ki néhány évvel ezelőtt az egész világot foglalkoztatta extravagáns dolgaival, egy idő óta nem adott életjelt magáról. Néhány nappal ezelőtt a lapok azt a hírt hozták, hogy a szaharai császár meghalt. Hogy hol és milyen betegségben halt meg, azt a hír elhallgatta. Az igazság az, hogy erről senki se tud bizonyosat. Mintegy két évvel ezelőtt nyoma veszett. Családja, barátai és alkalmazottai nem tudják, hogy merre jár. Ezóta összes ingatlan vagyona, mely 25 millió frankot ér, parlagon hever. A kastély omladozófélben van, yachta elkorhadt, hat párisi bérháza üresen áll, nagy birtokain nem terem semmi, erdeiben vadorzók tanyáznak — Lebaudy pedig eltűnt. Fivérei, akik nálánál sokkal gazdagabbak, nem akarnak pörösködni, hogy ezt a vagyont megkapják. Egyáltalában nem reflektálnak arra. Most arról van szó, hogy a nagy vagyont egyelőre a francia állam veszi kezelés alá. A szaharai császár rejtélyes eltűnése Inger Solimán biharmegyei nagybirtokost is foglalkoztatja, akit szomáli fejedelem címen az egész világon mindenütt ismernek és aki a magyar kormány támogatásával expedíciót szervezett Dzsibutiba. Ertesülésünk szerint Inger Szolimán ajánlatot tett Lebaudy családjának, hogy hajlandó expedíciót szervezni az eltűnt saharai császár felkutatására. Inger Szolimánnak az a véleménye, hogy Lebaudyt foglyul ejtették.

\* **A 48-as népkör megnyitó ünnepélye és tagavató estélye.** A nagyváradi 48-as népkör vasárnap d. u. 4 órakor tartotta meg Szent László-téri ujonnan berendezett helyiségében megnyitó és Kossuth Ferencnek olajfestésű életnagyságu mellképének leleplezése ünnepélyét. Az ünnepély alkalmából dr. Stokker József elnök magas szárnyalatu, tartalmas beszédet mondott, válaszolva benne a népkör fejlődését és erőben való gyarapodását. Megemlékezett azután a függetlenségi eszmék apostoláról, Kossuth Lajosról, kinek arcképe mellé most helyezte el a kör méltó fiának, Kossuth Ferencnek arcképét is. A szónok szép imával zárta be a tagok lelkes éljenzésétől kísérvé a megnyitó ünnepélyt, melyben Isten áldását kérte a függetlenségi eszmék követőinek otthonára, a 48-as népkörre és azok tagjaira. Itt e helyen dicsérettel kell megemlékeznünk Pelley Sándor körtag butorkereskedőről, ki a kört a kivánalmaknak megfelelően szépen és izlésesen rendezte be és Zsolt József festőművészről, ki Kossuth Ferencet életűen festette meg a népkör részére. Este 8 órakor a Bazar vendéglőben az új tagok tiszteletére tagavató estélyét tartotta meg a 48-as népkör, melyen dr. Stokker elnökön kívül a népkör számos tagja vett részt. Dr. Stokker József az estély keretében a pártkör hatalmas serlegével kezében szép szavakkal az új tagokat köszönté fel és a függetlenségi eszmékre ürité poharát. Az új tagok nevében Székely Sándor mondott köszönetet a 48-as népkörbe történt felvételükért. Még számos felköszöntő volt, melyben megemlékeztek a népkör megalapítójáról, Csobánczy Lajosról, és Daday Józseféről, a népkör régi tagjáról. A köszöntők sora között érkezett meg dr. Adorján Emil a kör első alelnökének levele, melyben sajnálatának ad kifejezést, hogy gyöngékedése miatt a kör e szép ünnepélyén részt nem vehetett, valamint Erőss Rezső l. sz. p. jószágkormányzó levele is, ki szintén nem jelen etett meg. A szép ünnepély a késő éjjeli órákban ért véget.

\* **Hirtelen halál.** Bocsalyi tudósítónk jelenti, hogy a község határában egy emberi hullára találtak. Az előjáróság által megejtett nyomozati eljárás során megállapítást nyert, hogy a hulla a községbe való Bordás János hullája. A halált szivszélhűdés idézte elő.

\* **Vészir.** A tegnapi nap folyamán hihetetlen gyorsasággal terjedt el a hír, hogy a Debrecenből Budapestre robogó vonatot utközben szerencsétlenség érte. Szájról-szájra járt a hír. A vasutól elkezdve Nagyteleki-utca végéig óriásira nőtte ki magát a vészir. Az indóháznál még csak annyit beszéltek lázasan az emberek, hogy a pesti vonat egy kocsija kisiklott s több utas megsérült. A kispiacon már 100 ember megsérüléséről beszéltek s a Nagyteleki-utcán 150 ember haláláról beszélt mindenki. Óriási pánikot idézett elő a vészir, melynek megcáfolását a vasuti vezetőségtől várta mindenki. Hullámozott az érdeklődők tömege a Fő-utcán végig ki a pályaudvarra. A vészir itt azonban mindössze annyi alapra talált, hogy a déli gyorsvonat délután 5 órakor érkezett meg. Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a vészirnek oly csekély alapja volt, mely eltekintve az öt órai késést, nagyobb figyelmet sem érdemel. Egy kocsi kerékabroncsa tört el és e miatt keletkezett a késés. Az eset úgy történt, hogy a Debrecenből induló 1707 számú személyvonat közvetlen Pest előtt a gyömrei állomáson egy kis baleset érte. A vonat egyik kocsijának vasabroncsa elpattant, melynek következtében a sérült kocsi a s néprák közül kisiklott. A balesetet a vonatvezető, illetve fékező azonnal észrevette s mindjárt ellengőzt adott, mire a vonat megállott. A megsérült kocsi utasokkal volt telve, akik azonban a leszállásig még azt sem tudták, hogy mi történt. Az utasok átszállottak másik kocsiba s megszakított utjukat tovább folytatták. A legközelebbi vonatok utasai, mivel a kisiklott kocsi nem lehetett oly hirtelen eltávolítani, csakis átszállással közlekedhettek és e miatt késést öt órát a déli gyorsvonat és e miatt keletkezett az a hihetetlen gyorsan megdőlt vészir.

\* **Csendélet a Fő-utcán.** Hétfőn virradóra a Széchenyi-vendéglő éttermében id. Huszák Ferenc és hasonnevű fia Dula Miklós muzsikus cigánnyal veszték össze. Dulakodás közben az ifj. Huszák poharával úgy ütötte fejbe Dulát, hogy rögtön elborította arcát a vér. Nagyobb zavar bekövetkezését a szolgálatot tevő rendőr akadályozta meg.

\* **A katonai beszállásolások megváltása.** A katonai beszállásolásról és katonatartás megváltásáról alkotott városi szabályrendelet alapján az egyes házakat illető férőhely kimutatások elkészítettén, illetőleg kiigazítottán, azok a mai naptól számítható nyolc napon át a katonai ügyosztály 32. sz. hivatali helyiségében oly felhívással téteknél ki közszemlére, hogy az ezen kimutatásokban megállapított katonatartási kötelezettség ellen 8 napon belül Darvassy Lajos tanácsnokhoz felszólamlás adható be. Ezen alkalomból különösen felhívom az érdekelt háztulajdonosok figyelmét azon körülményre, hogy a katonatartási kötelezettség a kivetett katonák mindenike után évenként február hava 15-ik napjáig a városi pénztárba befizetendő öt korona illetékekkel megváltható s az esetben az illető ház a katonatartási kötelezettség alól — rendkívüli körülményeket kivéve, — a befizetés évére felmentetik. Február 15-ike után történő megváltás esetén a kivetett katonák után egyenként nyolc korona illeték fizetendő. Minthogy a megváltási illetékek beszállási alap címén összesítettnek és a gyakorlatokra bevonuló vagy átvonuló katonaság elhelyezésére szolgáló barakk-épületek emelésére fordítatnak: kettős célt ér el a

lakosság azzal, ha a katonatartást megváltja, mert egyrészt a fizetés évében háza a beszállásolás alól mentesítve lesz, másrészt a befizetett összeggel a katona beszállásolási terheitől való végleges megszabaduláshoz nyújt segédkezést. Felhívom ennél fogva az összes háztulajdonosokat, hogy az ingatlanjaikat terhelő katonatartási kötelezettség iránt érdeklődni, a kivetési lajstromokat megtekinteni s a tartási kötelezettség megváltása tekintetében idejében intézkedni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1907 január 7. Rimler Károly, polgármester.

\* **Szociálisták okvetetlenkedése.** Déváról táviratilag jelentik: Az ifjusági egyesület mai felolvasó ülését a szociálisták lehetetlenné tették. A Hajtman Pál tanár vezetése alatt álló egyesületet a szociálisták régóta rossz szemmel nézik. A mai nyilvános felolvasó ülésen a szociálisták nagy tömegben vonultak a terembe és ott: Le a tulipánokkal! Le a népbütitőkkel! Jogot a népnek! kiáltásokkal megakadályozták a felolvasások megtartását. Az elnök az ülést felfüggesztette. A rendőrség a szociálistákat eltávolította a teremből.

\* **A tüdővészellenes küzdelemnek** jelentős faktora lesz kétségtelenül a Délvidéki Tüdővészellenes Liga, mely vasárnap alakult meg Temesvárott és amelynek már eddig is majd ötszáz tagja van. Ezerkoronás alapítványt tettek dr. Muth Gáspár, báró Ambrózy Gyula, dr. Róna Ignác és dr. Vértes Adolf. Elnökké Kabdebó Gergely főispánt, alelnökké dr. Telbisz Károly polgármestert, dr. Fülöpp Bélát és dr. Breuer Armin választották. A liga ügyeinek vezetésére azonkívül 36 tagu igazgatótanácsot választottak. Táviratilag üdvözlétek és tiszteletbeli tagnak választották gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, gróf Hadik Jánost, Chyzer Kornélt, Korányi Frigyeszt és dr. Kuthy Dezsőt.

\* **Adomány a kath. legényegyletnek.** A Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókja 20 adományozott koronát a nagyváradai kath. legényegyletnek. Az adományért ez uton mond köszönetet az egylet elnöksége.

\* **Béke a Lujza-malomban.** Megirtuki hogy Budapesten a Lujza-gőzmalom munkásai beszüntették a munkát, mert a malom igazgatósága nem akarta Tóth Károly munkást elbocsátani, akit a munkások denunciansnak tartottak. Az igazgatóság figyelmeztette a munkásokat arra, hogy ha követelésüktől nem állanak el és hétfőn reggel feltétel nélkül nem állanak munkába, valamennyiüket elbocsátja. Tóth Károly tegnap megjelent a munkások sztrájkantányán és bebizonyította, hogy méltatlanul vádolják, erre küldöttség ment Déri igazgatóhoz, akinek hivatalos helyiségében nyomban létre is jött a béke.

\* **A bolgár Kecskeméthy.** A szófiai törvényszék arról értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a bolgár mozgóposta egyik alkalmazottja, a Kotelből való Csakarov Have óriási tolvajlást követett el, a bolgár postát Szófia és Várna között 340.000 frank erejéig megkárosította és megszökött. Csakarov 25 éves. Vele együtt eltűnt Konstantinov Janko postaszolga, aki ugyilátszik bűntársa és segítője Csakarovnak.

\* **Visszanyerte szemevilágát.** Szegedről jelentik: Komocsi Imre nyugalmazott tanító évek előtt elvesztette szeme világát. Az orvosok nem tudtak rajta segíteni. Éveken át vakon, tapogatózva járta Szeged utcáit s ismert minden fát, minden utat. Nemrég egy

új lámpakarót állítottak fel s a vak ember ebbe úgy belevágta a fejét, hogy vértől borítva esett össze. Sokáig tartott, míg magához tért s ekkor váratlan dolog történt. Epen oly jól látott minden tárgyat, mint régen, visszanyerte szemevilágát. Leirhatatlan volt öröme. Az orvosok úgy magyarázzák, hogy a szemlencsék előtt véraláfutás okozta vakságát s ez most az ütés következtében felszívódott.

\* **A régi harag.** Vasárnap éjjel Kolozsvári-utcán Szilágyi Ferenc asztalos segéd megtámadta Belényesi Józsefet, mivel már régóta ellenséges lábón él. Szilágyi egy vasbotot, melyben egy kisavarható hegyes törvölt, kezdte ütlegetni Belényesit, úgy hogy komolyabb következményektől a megtámadottat a szolgálatot teljesítő rendőr mentette meg. Szilágyi Ferenc ellen a kellő eljárást tette folyamatba a rendőrség.

\* **Boritaladó ellen.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A »Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége« tegnap d. e. 10 órakor tartotta meg az Újvárosháza közgyűlési termében a boritaladó eltörlése érdekében egybehívott országos nagygyűlést. A nagygyűlés iránt rendkívül nagy volt az érdeklődés. A kereskedelmi miniszteriumot Téglássy István miniszteri tanácsos, a földmivelésügyet Lónyay Ferenc osztálytanácsos, a pénzügyminiszteriumot Pótsa Ferenc osztálytanácsos képviselték. Az egyes borvidékek országgyűlési képviselői közül is számosan voltak jelen a gyűlésen. Memorandumba foglalták azokat az okokat, amelyek a boritaladó eltörlése mellett szólnak. A memorandumot monstre-küldöttség útján terjesztik fel a kormányhoz.

\* **Halálozások.** Molnár Zsófia, Molnár J. volt ugrai gazdatiszt leánya, életének 76. évében, a halotti szentségek felvétele után elhalt f. hó 5-én éjjel. Az elhunyt 34 évig volt házvezetőnője a Kugler-családnak s előzőleg 20 évig a Gyurkovits-családnak. Temetése tegnap délelőtt ment végbe. — Tegnap délután hunyt el özv. Somogyi Istvánné szül. Bánszky Zsófia, élete 71. évében. Temetése holnap, január 9-én délután 3 órakor lesz a Szacsavay-utcai gyászháztól. — Néhány év előtt szinpadunk egyik jeles tagja volt *Fataki Béla*. Pár év előtt rendszertelenséget tapasztaltak a viselkedésében. Így mikor egy alkalommal Szigeten nyílt színen, salonban, mint elegáns gavalér játszott, megtette, hogy lehurta a cipőjét. Akkor lett csak nyilvánvalóvá, hogy a jeles színész elméje megzavarodott. Előbb hosszú ideig Szigeten ápolták, ahonnan rövid időre látszólag javulással távozott. Később újra erősebben tört elő baja. Nagy-Kállóba viték az ottani tébolydába, hol hónapokon keresztül ápolták, de elméje tisztaságát nem kaphatta vissza. Elsápadt, lesóványodott, sorvadtnapról-napra, amíg végre tegnapelőtt éjjelkor a halál megváltotta szenvedéseitől.

\* **Rejtélyes halál a keleti pályaudvaron.** A keleti pályaudvaron — mint fővárosi tudósítónk jelenti, — tegnap rejtélyes haláleset történt, Tábori Lajos munkafelügyelő volt a máv.-nál. Igen szigorú ember, aki keményen bánt a munkásokkal, de maga is nagy szorgalommal végezte teendőit. Amióta a havazások következtében a munka felszaporodott, Tábori éjjel-nappal a munkások nyomában volt és csak néhány órára pihent le, még pedig a postapavillon pincéjébe ment lefeküdni. Szombaton éjjel is így tett, de vasárnap délelőtt nem került elő. Keresésére indultak és megtalálták a pincében, a lépcső alján feküdt arccal a föld felé fordulva. Mikor megtalálták, már halott volt. Hogy mi okozta halálát, azt a boncolás fogja megállapítani.

\* **A vonat kerekai alatt.** Varga György szürdoki földműves gazda, felesége ellenzése dacára Amerikába készült. Az asszony karján 2 kis gyermekével egész a bustyaházi vasuti állomásra elkísérte, hogy hátha még meglágyithatja az ura szívét. De hiába, Varga felszállt a vonatra. Mikor a vonat megindult, az asszony kétségbeesve mind a két gyermekével együtt a mozdony elé vetette magát. A kerekék mindhármukat összetörték s ma reggelre meghaltak. Varga György pedig utazik Amerika felé, mit sem tudva a dolgról, mert az állomáson csak a vonat távozása után vették észre a holttesteket.

\* **Betörő banda üzelmei.** Fric Nándor helybeli lakos tegnap panaszt tett a rendőrségen, hogy f. hó 4-én ismeretlen tettes nyitott pincéjéből 1 drb. sonkát ellopott. Nyomozás során a tettes Viatórisz Piroška, Nyárádi Lajosné és ennek Erzi nevű leánya személyében kipuhatoltatott. Az elősoroltak a lopott sonkát mindjárt el is adták Tarsoly Katalin nevű asszonynak, akinél a sonka meg is találtatott. A kihallgatások során beigazolást nyert, hogy nevezettek egy tolvajbanda tagjai, akik már ezideig is mintegy hat rendbeli lopást ismertek be. Elloptak még ezideig ismeretlen egyéntől pár héttel ezelőtt két fehér pulykát, a Nagypiac-téren egy kofaasszonytól egy csir két, december 27—28-ika táján egy zöldfa-utcai kereskedésből nagyobb mennyiségű árut, egy szintén ismeretlen piaci árustól több vég két vásznat. Meglopták kisebb nagyobb mértékben Iványi hentes, Kádár fűszerkereskedő, Kern és Petrovics üzletében szintén követtek el lopást. A nyomozás folyamatban van. A tettesek társai pedig, kik más lopásokban bűnrészesek névszerint Flóriác Gáborné, Góc Péterné és Lőrincz Julianna ellen szintén megindította a rendőrség a bűnvádi eljárást.

**A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legujabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb bál és esküvői meghívók, ugyisint mindenféle nyomtatványo kjutányos árban készíttetnek a legszebb kivitelben.**

## SZINHÁZ.

### A hét műsora.

Kedd: Tökéletes feleség.  
Szerda: Tökéletes feleség.

### A tökéletes feleség.

A tökéletes feleség az elhunyt, első feleség, a kinek emlékét emlegeti mindenki a második előtt. A második asszony kénytelen meghódolni az elsőnek rokonai előtt; élete csupa megaláztatás. A szegény asszony hiába küzd; a férj is a rokonsággal tart. Mikor aztán az ellentét már végzetes szakításhoz van közel, a véletlen az asszony kezébe juttatja az elsőhöz irt szerelmes leveleket, a melyek kétségtelen bizonyosságok hűtlensége mellett. A z asszony első gondolata a bosszu; odavágja a leveleket a gögös rokonok elé, hadd legyenek azok kénytelenek előtte remegni. De aztán győz benne a női gyöngédség; hallgat, sőt részt vesz az első feleség emlékére rendezett kegyeletes ünnepélyen. A levelek mégis a férj kezébe jutnak, a kit a csapás előbb megtör; hiszen legszebb álma, a tökéletes feleség emléke rombolódik le! Aztán fölbred benne az igazságosság, maga mellé emeli az igazi nemes lelket, az önmelegadásra képes, hűséges asszonyt s boldog életet kezdenek.

Olyan ez, mint a mese, de telve igazságokkal, az életből rajzolt igaz alakokkal. Dialógjaik ügyesek, szellemesek; néhol kissé rövidebbek is lehetnének. Az egyes jelenetek pompásan vannak kidolgozva s mindvégig lekötik a néző figyelmét.

A sikerhez hozzájárult az előadás is. Gondos összetanulás, gondos rendezéssel párosult. Annaira gondos volt a rendezés, hogy angolosan egymásnak háttal állítottak éppen nem angol pamlagokat, fenn az ernyő ríncsen kas módjára.

E. Kovács Mariskáé a siker legnagyobb része. Pompás volt az alakítása. Ami makacosság és jóság, szeszély és nemeslelkűség, pajkosság és igazi szelidség csak egy fiatal nőben lehet, azt mind színre tudta hozni. Ellen-téte s így jó partnere volt Tóth Elek, aki most »letompított« rutint öntött szerepébe. Kimért és higgadt, de azért igaz volt, ám éppen azért az ellentét kedvéért a IV. felvonásban sokkal jobban kellett volna az érzéseket színeznie, mert itt föl kell szabadulnia a lidércnyomás alól, itt ki kell törni ebből a jégemberből a szenvedélynek, az örök embe-rinek. Kitűnő alakítás volt Fehér Gyuláé is. Ő képviselte a hideg, számitó észt és nem kis érdem, hogy a szerepet megmentette az unalmassá válástól.

A tökéletes feleség kiállhatatlanul feszes atyafisága egyforma jó kezekben volt. Pogány Janka mint mérges anyós, Körmendy mint nyegle ifjanc, Bérczi mint engedelmese öreg férj teljesen kidolgozott szerepeket vittek színre. Közülök is kivált *Angyal* Ilka, a kinek fanyar vénkisasszonya kakinetalakis volt. Csupa reális vonás volt minden szava, mozdulata, hanghordozása. Simon Mariska és Hajnal György kis szerepei mellett még egy kis szereplő, ifj *Toronyi* Gyula aratott általános elismerést értelmes, ügyes előadásával.

Az est érdekességét az előadás jósága (némi akadozás el fog még tűnni), a darab jellemeinek realizmusa és az élvezetes dialog teszük. Ezekért bizonytal lesz még a tegnapi-nál nagyobb közönsége is. —r.

## MULATSÁG.

### Cabaret-estély.

A »Protestáns Jótékony Egyesület« 1907. január 10-én a Kereskedelmi Csarnok dísztermében jósikerűnek ígérkező Cabaret-estélyt tart, melynek műsora a következő:

- I. Prolog. Előadja: Mezey Mici.
- II. a) Dal Schuberttől. b) Vallomás Kern-től. Előadja: Sáfrány Lajos t. k. igazgató, Zongorán kíséri: Ritoók István.
- III. Magánjelenet. Előadja: Bary Olga.
- IV. Kuplé és tánc. Előadja: Fényes Annuska; zongorán kíséri Kurcman János.
- V. Költemények. Irta és felolvassa: Farkas Imre.
- VI. Festő-müterm.

a)

1. Május: Nadányi Karola és Dániel Margit.
2. Magyar leányok: Leszkay Emmike és Miskolczy Ilonka.
3. Britomart és Amaret: Fényes Ilonka és Fényes Loránd.
4. Arcképek: Szokoly Irén, Nadányi Boriska, dr Verzár Istvánné.
5. Pipacs: Julier Margit.
6. Cantilera: Polgár Anka.

b)

1. Dante és Beatrice: Szemes Margit és Mezey Gyula.
2. Pierette: Hallasy Magda.
3. Vigasz. Kovács Margit, Kazay Irénke.
4. Az új Ideál. Horvát Mici, Trenhauser Rózsika.
5. Liliomok közt: Kondor Gizi és Gruden Iluska.
6. Tanulmányfő: Polgár Lili és Mezey Mici.

VII. Japán jelenetek: a) Dal az aranyhacskáról. Előadja: Szentlélek Jolánka. b) Tánc. Lejtik: Bodnár Iduska, Dániel Böske, Fényes Annuska, Justh Magda, Kazay Mica, Palánkay Mädi.

VIII. Magyar dalok. Szavalja: Szemes Margit.

IX. Előképek. a) Négy évszak: Tavasz: Szokoly Margit, Rupprecht hadnagy. Nyár: Báró Stummer Károlyné, Kubinyi kapitány.

Ősz: Neilreich Józsefné, Pengl főhadnagy. Tél: Aust Albrechtné, Klusacek kapitány. b) Lantpengető: Balról-jobbra. Ditrich Eduardné, Báró Mensi Hugóné, Rosenzveig Elise, Csanády Arthurné, Rosenzveig Jánosné, Várjon főhadnagy.

c) Rózsaszüret: Nagy Ilma, Végh Erzsike, Farkas E., Közepesi Piroška, Bige Bertuska, Székely Klára, Putnik Klára.

X. Vilja dal. Betanította: Kurcman János. Szőnyi Margit (Szóló). Előadják: Horváth Mici, Katona Erzsike, Katona Ilonka, Hollósy Magda, Polgár Lili, Ragány Juliska, Szemes Margit, Trenhauser Rózsika, Drágány Sándor, dr Encsy Kálmán, dr Nemes Gábor, Magyar Géza, Mezey Gyula, dr Sarkady Sándor, Pelle János, Tunyoghy Lajos.

Az előadás kezdete este 8 órakor lesz.

## TÁVIRATOK.

### A francia kulturharc.

**Budapest, jan. 7.** (Saját tud. táv.) Párisból jelentik: Holnap az összes papi személyeknek, kik nem tudják igazolni, hogy lelkipáspártokodással foglalkoznak és hadkötelesek, különösen a papnövendékeknek be kell vonulni a zászlók alá Franciaország minden részéből jelentik, hogy tömegesen hívtak be papokat az ezredkekhez. Csupán a mennyi püspökségben tizenöt papot és 49 szeminaristát hívtak be. A behívottak engedelmestek a parancsnak és miután ünnepélyes istentiszteletben vettek részt, jelentkeztek a kaszárnyákban.

**Budapest, jan. 7.** (Saját tud. táv.) Rómából érkezett hírek szerint a vatikánt nagyon nyugtalanítja, hogy a francia kormány megtalálta Montagnini sifferes kulcsát, melylyel az egész levélváltást áttekintheti, mely az utóbbi években a vatikán és a Nunciatura közt folyt. A vatikán államférfiainak ez a dolog igen kellemetlen, mert nagyon sok diplomáciai jegyzék jutott a francia kormány birtokába abból az időből mikor a Vatikán a francia kormány iránt ellenséges indulattal viseltetett.

### Rotschild báró esküvője.

**Budapest, jan. 7.** (Saját tud. táv.) Bécsből jelentik: Rotschild Sándor báró esküvője Wertheimstein Rózsika kisaszonnyal, február hó 6-ikán Bécsben fog végbemenni.

**Rajzuli veresége.**

London, január 7. Tangerből jelentik. A csata megtörtént, a szultán csapatai győztek. Rajzuli vára romokban hever s a fölkelő vezér a hegyek közé menekült. A támadás azzal kezdődött, hogy a szultán tüzérése élénk bombázást kezdett a vár ellen.

Mindjárt a harc elején megsebesült a szultán seregének vezére, nyakába golyó furdott. A hadvezér saját kezével vette ki sebéből a golyót ezekkel a szavakkal: Ez a golyó fogja megölni Rajzult és ostromra vezette seregét, mely a várat bevette, de a vezér elmenekült. A veszteség mindkét részen csekély; a szultán seregéből 4-en estek el, 8-an megsebesültek, a fölkelők közül 9 esett el.

**Z E N E.****Kamara-zeneestély.**

Vasárnap, e hó 13-án tartják kamarazenezeink utolsó hangversenyüket e szezonban. A hangverseny tulajdonképpen zongora-est lesz és kamarazenezeink csak két kisebb, u. n. rövid lélekzetű andantét fognak előadni a modern kamarazeneiről két kiválóságától: Tschaikowskytól és Borodintól. Az est többi számát a nálunk fenomenális sikert aratott fiatal, magyar zongora-művész: Stefánai Imre játéka tölti ki, ki engedve az általános óhajnak teljesen új műsorral fogja gyönyörködtetni lelkes nagyváradi híveit.

A hangversenyre jegyeket Vidor Manó könyvkereskedésében lehet váltani.

**Igazságszolgáltatás.**

**Strassnoff Ignác bűnpöre.** Strassnoff Ignác ellen a Zágrábban elkövetett szélhámosságok miatt, mint tudósítónk jelenti, e hó 12-én tartják meg a büntető tárgyalást Zágrábban.

**NYILTTÉR.**

Özv. Dr. Deákné

**Fog** műtermében

Lakik: Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.

A legjobb amerikai porcellánból készít

**fogakat,**

végez minden e szakmába vágó műveletet.

**KÖZGAZDASÁG.****Értéktőzsde.**

Budapest, január 7.

Osztrák hitelrészvény	—	—	678
Magyar hitelrészvény	—	—	796
Leszámitoló bank	—	—	506
Rimamurányi	—	—	525
Osztrák-m. állam vasutirészvény	—	—	670
Közúti vasut	—	—	594

**A gabonatőzsde határideje.**

Budapest, január 7.

Buza április	—	—	14.92	—	14.94
Rozs április	—	—	13.40	—	13.42
Tengeri május 1907	—	—	10.32	—	10.34
Repce aug.-ra	—	—	25.80	—	26
Zab ápr.-ra	—	—	15.00	—	92.78

**Hivatalos árfolyamok.**

budapesti áru- és értéktőzsde 1907 január 7-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	114.75
Magyar koronajárdék 4%	—	—	96.20
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	—	—	85
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	96.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	96
Magyar gyermekjegy-kölcsön	—	—	204.50
Tisza zab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	—	—	153
Osztrák járadék papírban	—	—	90
Osztrák járadék ezüstben	—	—	100.10
Osztrák korona járadék	—	—	117
Osztrák járadék aranyban	—	—	99
1860. oszt. államsorsjegyek	—	—	157.50
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	17.60
Magyar hitelbank részvény	—	—	814.50
Városi villamosvasut	—	—	327.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	—	—	679
20 frankos frankos (Napolendor)	—	—	14.12
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	676.50
Német birodalmi márka	—	—	19.90
London vista	—	—	11762
Páris vista a	—	—	9.45
20 márkás arany	—	—	23.48

**Forgalmi kimutatás 1907 jan. 1-2**

Tiszta buza körülbelül 3500 htl — Kétszeres buza 1600 hltr Rozs 2100 hltr Árpa 1000 hltr Zab 900 hltr Tengeri 800 hltr burgonya 240 hltr.

**Lábasjóságok** Hizott sertés mintegy 190 félhizott 218 drb 2 évestől feljebb 261 drb 1 éves től feljebb 246 Süldő 256 drb malacz 180 drb. Vagó marha 226 drb Jármos ökör 580 drb Felső tehén 1180 drb borjú 500 drb bivaly 40 drq juh és kecske 170 drb Ló 1863 darab

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

**Magyar Bank Részvénytársaság.**

A »Magyar Bank r. t.« részvényeseit felkérjük, hogy jegyzett részvényeik után az esedékes 20 százalékos, részvényenként 40 koronát, a »Nagyvárad Népbank r. t. pénztáránál« mielőbb befizetni sziveskedjenek.

Nagyvárad 1907. január hó 7-én.

**Az igazgatóság.**

Egy két jó családból való,  
2—3 középiskolát végzett fiu  
fizetéssel felvétetik

**tanulónak**

a Szent László nyomdában.

**HIRDETESEK**

jutányos árban  
felvétetnek a

**„TISZÁNTÚL“**

kiadóhivatalában.

**Hirdetmény.**

A nagyváradi városi vasút részvénytársaság, korábban »Nagyváradai gőzmozdonyu közúti vaspálya részvénytársaság«, ezennel közhírré teszi, hogy a forgalomban levő eredeti kibocsátású 100 forintról szóló részvényeit, valamint az esetleges kisorsolás folytán a kisorsolt részvények helyett kiadott 100 forintról szóló élvezeti jegyeit az 1905 évi május hó 11-én tartott közgyűlés által hozott határozat folytán, 200 korona névértékű új részvényekre illetve 200 korona névértékű élvezeti jegyekre cseréli ki.

A régi részvények illetve élvezeti jegyek az 1906 évtől kezdődő és tovább folyó szelvényekkel együtt a társaság nagyváradi üzletigazgatóságánál vagy budapesti irodájában (V. Fűrdő u. 10. sz.) nyújtandók be, ahol azokról elismervény adatik.

Az új részvények illetve élvezeti jegyek a benyújtástól számított 15 nap mulva az elismervény visszaszolgáltatása ellenében fognak kiadni.

Az 1906 évre eső osztalék már csakis az új részvények szelvényei alapján fog kifizettetni. Nagyvárad, 1907 évi január hó 4-én.

**Az igazgatóság.**

**Belépési felhívás.**

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“  
1907. január 1-én nyitja meg  
**12-ik évtársulatát.**

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetűti könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

**Az igazgatóság.**

**A 12-ik évtársulat befizetési napjai:**

Hétfőn délután	3—5-ig
Csütörtök délután	3—5-ig,

**Meghívás.**

A Nagyvárad Hitelbank Takaré-és Segélyszövetkezet folyó év január hó 16-án délután 4 órakor tartja

**rendes évi közgyűlését**

melyre a t. üzletrészeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

**A közgyűlés tárgyai:**

1. Igazgatósági és felügyelői-bizottsági jelentés a II-ik évtársulat eredményéről.  
2. A II-ik évtársulat üzleteredményének megállapítása, az osztalék kifizetését idejének meghatározása.

3. Esetleges indítványok  
Nagyvárad, 1907. január hó 8.

**Az igazgatóság.**

Uj üzlet! Uj üzlet!

## Lukács Nándor butor-raktára

műasztalos-, kárpitos- és diszitó műhelye  
Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodá-  
val szemben.

**Állandó raktár:** háló, ebédlő  
uri szoba és  
szalon berendezések, mindennemű modern styl  
szerint. Vas, réz és hajlított fa-butorok rendki-  
vül nagy választékban.

**Pontos kiszolgálás. Olcsó árak.**

Kívánatra rajzok és költségvetések ingyen.

2408—1906 sz.

## Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezen-  
nel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad város kir.  
járásbíróságnak 1906 évi V. I. 8417 számú  
végzésével dr Ernst Fischer ügyvéd által kép-  
viselt Róbert Friedleander felperes részére ifj  
Guttman József alperes ellen 440 kor. követelés  
és jár. erejéig elrendelt kielégítési végre-  
hajtás folytán alperestől lefoglalt és 770 kor.  
becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir.  
járásbíróság fenti számú végzése folytán az  
árverés elrendeltetik, annak a felülfoglaltatók  
követelése erejéig s amennyiben azok törvényes  
zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagy-  
váradon, Ritook Zsigmond-utca 11 számú házbán  
léendő megtartására határidőül 1907. év január  
hó 8 napján, délelőtt 11 órája tüzetik ki, mikor  
a bíróilag lefoglalt butorok, árucikkek s egyéb

ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés  
mellett, szükség esetén becsáron alul is el  
fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő  
ingóságok vételárából a végrehajtó követelését  
megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyi-  
ben részükre foglalás korábban eszközöltetett  
volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki  
nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árve-  
rés megkezdéséig alulírott kiküldöttnél vagy  
írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni  
tartoznak.

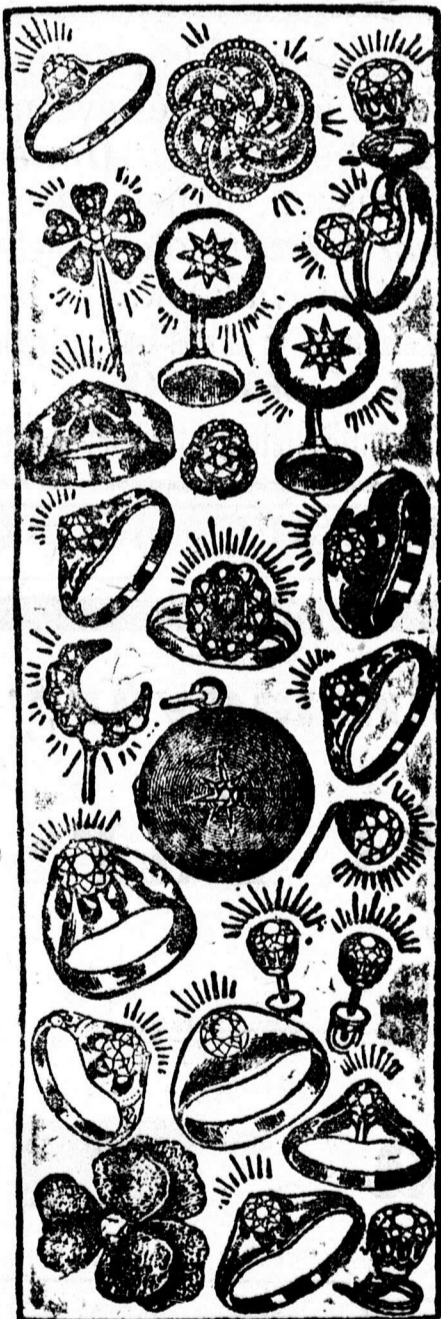
A törvényes határidő hirdeteménynek a bi-  
róság tábláján kifüggesztését követő naptól  
számittatik.

Kelt Nagyváradon, 1906. dec. hó 20.

Csathó Jenő,  
kir. bir. végrehajtó.

# Most vagy soha!!

A múlté leszen nemsokára ezen elárusítás!



Szerződésünk lejártá előtt minden egyes árucikkünket  
el kell adnunk. A leghatározottabban el vagyunk töké-  
eladni e város és környéke minden lakójának néhány ékszert,  
melyeknek remek díszre a nagyszerűen ragyogó

## TUDOR-

gyémántok a legfinomabb után-  
zatok a világon!!!

## Ujabb árleszállítás!

Nagy választék az itt bemutatott ékszerekben, valamint  
sok ezer más mintában is, melyeket helyszűke miatt képen  
be nem mutathatunk:

**Gyűrűk, melltűk, fülbevalók, kézelőgombok,  
nyakkendőtűk, medaillonok** stb. stb. — Foglalat-  
jukban pompásan ragyogó

## TUDOR gyémántok

Eredeti **8** kor tart **2** korona  
ára volt **8** kor tart **2** (fogla-  
lattal együtt).

TUDOR-gyémántok kaphatók kizárólag csak: Nagyvárad Fő-utca 5.

## Czillér Imre czègnél

### Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

"TISZÁNTUL,"

kladóhivatalában.

Tisztességes kiszolgálás mellett ajánlunk  
**részletre**

kizárólag jobb minőségű ruházati cikkeket  
Tisztelettel

**KLEIN GÉZA és ÖDÖN**

és divatruháza Nagyvárad, Fő-utca, a Széchényivel szemben.

Női, leány, és gyermek-felöltöket, valamint férfi és fiu  
téli kabátokat és ruhákat kézen vagy méret után. Nagválaszték min-  
cndennemű stűm, ruha, pongyola és blouz-szövetekben, ugyszintén finom  
fekete és világos divatkelmékben. Legnagyobb raktár pamut és cőr  
na-vásznakban, kitűnő kanavász. Raktáron tartunk teljes-  
menyacszonyi kelengyűket minden árban, ugyszintén férfi-, gyer-  
mek fehérneműt, valamint harisnyákat. — Összes szoba-  
berendezési cikkek kaphatók, ugymint: ágygaraiturák,  
függönyök, paplanok, matrácok stb.

Szőrme árak, barkettek és trikot alsó szoknyák.

Gyászruhák megrendelhetők, 6 óra alatt elkészített-  
nek.

Olcsó árak!

Tessék meggyőződni!

Olcsó árak!

# Új varroda és szabász-terem.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletemet egy, a mai kor igényei-  
nek teljesen megfelelő gyermek- és női ruha, valamint mindennemű férfi, női és gyermek  
fehérnemű varrodával és szabászteremmel bővíttem ki úgy, hogy aki *Alkalmi*  
*Aruházamban* igen jutányos árért vásárolt szövet, schifon, vászon, flanel, barchet  
vagy bármily árucikket, gyorsan, izlésesen és *eddig még nem létezett* olcsó árban  
készíttem el. Az általam elvállalt darabokért felelőséget vállalok.

Miután ezen vállalatomat nem anyagi érdekből,  
hanem csupán a tisztelt vevőim kényelmére és kíván-  
ságára rendeztem be, kérem próba rendeléseikkel állítá-  
som valóságáról meggyőződni.

B. pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel, az Alkalmi Áruház tulajdonosa

**SZÉKELY JENŐ**

Fő-utca, Rimanóczy-palota. Fröhlich-féle hentesüzlet mellett.

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár.”

**Moskovits Farkas és Társa**  
ajánlja

elsőrendű kézimunka



**cipő és csizma**



készítményeit.



Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám  
(volt rendőrségi épület.)

